

Els petits canvis són poderosos

Unes jornades a Tarragona fan èmfasi en la necessitat que els municipis adoptin mesures per lluitar contra el canvi climàtic

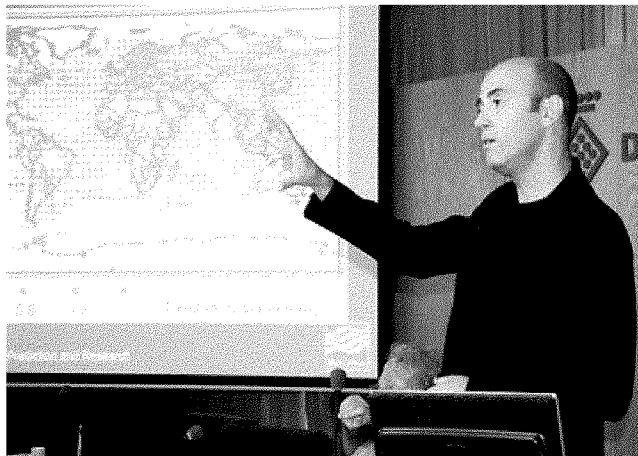
● OSCAR PALAU / Tarragona
El canvi climàtic ja és una realitat, així que els ajuntaments, l'administració més propera, haurien de començar a prendre mesures tant per minimitzar-lo com per adap-

tar-s'hi. És la principal conclusió de les jornades sobre el fenomen vist des del món local que per primer cop ha organitzat, ahir i dimarts, la Diputació de Tarragona. Això sí, la iniciativa, en què hi han participat desta-

cats experts i que s'adreçava sobretot a alcaldes, regidors i tècnics, ha demostrat, amb la baixa assistència, que encara hi ha un llarg camí per recórrer, ja no per a la ciutadania, sinó per als mateixos ajuntaments que l'han

de sensibilitzar. Incentius fiscals, accions directes, normes o campanyes de sensibilització són eines a l'abast municipal, i poden ser més útils que grans acords d'estat. Els petits canvis són poderosos.

«El canvi climàtic és inevitable, així que el que cal ara és adaptar-s'hi», afirma el cap de meteorologia de TV3, Tomàs Molina. I és que tots els models per vint anys coincideixen a pronosticar un augment de la temperatura i una disminució de les pluges, i per això creu que les administracions han de planificar mesures des d'ara, sobretot en «instal·lacions que han de tenir risc nul», tenint en compte l'habitual lentitud en la tramitació i execució d'obra pública. Encara hi ha pocs estudis sobre la possible afectació concreta al Camp o l'Ebre, però Molina ja hi posa exemples: «Si hi ha menys precipitacions potser calen altres torres de refrigeració per a la nuclear, i això cal decidir-ho ara.»

Tomàs Molina, durant la seva xerrada ahir a la Diputació sobre el canvi climàtic. / EL PUNT

Efectes sobre el territori

El meteoròleg alerta d'altres fenòmens, com ara que «potser calgui buscar altres usos o conreus agrícoles si el territori es torna àrid», o que davallí la pesca. «Més per la sobreexplotació dels recursos, això sí, que pel canvi climàtic». Molina, a més, creu que «el sistema legal en qüestions com el període de retorn de les infraestructures —les variables meteorològiques extremes a tenir en compte en el seu disseny— també ha de canviar, ja que és absurd continuar basant-se en mètodes del passat, calen nous sistemes de càlcul».

Òscar Saladié, del departament de geografia de la URV, encara hi afegeix un altre efecte futur: l'augment del nivell del mar, que es deixarà notar, i molt, en zones com el delta de l'Ebre. «I davant d'això, la urbanització a primera línia de la costa només té tres opcions: retrocedir, acomodar-se o resguardar-se.»

Actuacions a escala local
Ferran Vallespinós, coordinador de l'àrea de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona, anava més enllà en la recerca de solucions a petita escala, ja que creu que «a escala local es pot fer molt més, per la proxi-

mitat amb la ciutadania», fet que exemplifica en l'èxit de les campanyes de recollida selectiva quan s'hi van implicar els ajuntaments. Segons ell, així, els municipis tenen «competències, instruments i facilitat per aconseguir complicitats ciutadanes» per lluitar contra el canvi climàtic. I ho concreta en diversos aspectes, començant per l'acció directa, és a dir, «donar exemple posant plaques solars als edificis municipals o comprant vehicles elèctrics». Però és que, a més, tenen «capacitat normativa, i poden fer ordenances per limitar el trànsit, afavorir certes característiques de

l'edificació o el consum sostenible», una capacitat que també poden exercir amb incentius fiscals en l'IBI, per exemple per a edificis ben aïllats o que generin menys CO₂. Això però no parlar de campanyes de sensibilització, xerrades o accions educatives a les escoles. «Podem incidir en un canvi de comportaments, en la implantació d'energies renovables o la investigació de noves tecnologies, tot i que cal insistir en el que pot donar més resultat, que és l'estalvi i l'eficiència energètica.» I és que és clar: «La millor energia sostenible és la que no consumim.»

La utilitat de l'Agenda 21

● Un dels instruments que els municipis han implantat des de fa uns anys per planificar-se un desenvolupament sostenible és la redacció de l'Agenda 21, que han adoptat més d'una cinquantena d'ajuntaments tarragonins. Vallespinós, de la Diputació de Barcelona, la defensava ahir dels que criticaven que no ha servit per res, amb enquestes a la mà de la seva aplicació als 80 municipis barcelonins que l'han implantat. «En general s'ha acomplert i hi ha significat un revulsiu, fins al punt que els que la van fer abans, fa deu o dotze anys, ja han de revisar-ne el pla d'acció perquè està gairebé esgotat.» Un procés, per cert, que creu que «és una bona oportunitat perquè tot el que està relacionat amb el canvi climàtic hi agafi volada, ja que fa deu anys ni se'n parlava encara». Vallespinós recorda que «més del 60% de les emissions vénen de cotxes, calefaccions o residus, elements de la vida domèstica on els ajuntaments tenen molta a dir». Hauran d'incidir més, doncs, en la ciutadania, ja que «només el 3% de les emissions ho són directament de recursos municipals, i la resta són privats».

Pacte europeu d'alcaldes

● Uns 720 representants de municipis europeus, més de la meitat, de l'Estat espanyol, van signar al febrer el Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses, l'eina que ha promogut la direcció general de Transport i Energia de la Comissió Europea perquè la lluita contra el canvi climàtic es faci també des dels ajuntaments. Tots els signants —entre els quals hi ha diversos batlles de la demarcació, com ara el de Tarragona— es comprometen, en l'horitzó del 2020, a reduir un 20% l'emissió de gasos respecte als anys 90, reduir un 20% la despesa energètica i fer créixer fins al 20% el pes de les energies renovables en el consum total. Per fer-ho possible, s'han compromès a presentar, en el termini d'un any, un full de ruta en forma de pla d'acció de l'energia sostenible (PAES), al qual haurà de seguir després un informe de seguiment cada dos anys. Vallespinós exemplificava ahir que, si complissin els seus PAES, sols els municipis barcelonins estalviarien l'emissió de 3,8 milions de tones anuals de CO₂.

El Camp i l'Ebre, en risc d'aridització

● Si bé les dades anteriors als anys setanta són sobretot projeccions o estimacions, el que és «veritat» és que la temperatura mitjana dels darrers trenta anys al planeta ha pujat. Com ho és que sembla provat que la mà de l'home, en forma del CO₂ que emet a l'atmosfera, és en gran part causant dels canvis en el clima. Això és el que sosté Tomàs Molina, que recorda que, des del 1990, tots els pronòstics de l'IPCC —el gran ens internacional que estudia el fenomen— s'estan complint. Per això cal donar credibilitat a la predicció d'un augment global de temperatura i una disminució de pluges en el futur. Molina —que creu que el vent tendirà a baixar

en haver-hi més anticiclons— constata altres efectes: «Els valors extrems cada cop ho són més, mínims i màxims, i les estacions mitjanes es desdibuixen.» «Hi ha hagut més desastres naturals els últims anys, però no sols pel canvi climàtic, també per l'augment de població o la major vulnerabilitat.»

El meteoròleg, a més, alerta de la possibilitat d'aridització del territori, ja que «pujarà la latitud de les zones seques», i pot afectar el Camp i l'Ebre. «Si ara la precipitació és d'uns 400 mm l'any i baixa un 10% —explica—, se situaria en uns 350, però això és una mitjana, i vol dir que hi ha anys que podria estar en els 250, el límit d'aridització.»

El turisme es desestacionalitzarà

● El sector turístic és un dels que haurien d'estar més en guàrdia pel canvi climàtic, i Òscar Saladié ja l'avisava que «s'hi haurà d'adaptar», si bé reconeix que «costa quantificar els efectes, i que es percep el perill real sobre l'activitat turística». El professor constata que, amb l'augment previst de la temperatura, a més de créixer el «disconfort» del possible visitant, hi haurà una desestacionalització del turisme, així com la recerca de noves destinacions a països menys calorosos, sobretot a l'estiu. Tomàs Molina hi incideix: «Molt probablement baixarà molt el turisme d'estiu en anys molt propers, però flavors potser hi haurà més atractiu a la primavera

o l'hivern.» Segons ell, en el mateix sentit, «el nord d'Europa serà més atractiu per les seves temperatures agradables, amb destins que ja estan creixent com el mar Bàltic o les illes Britàniques.»

Saladié, a banda, adverteix dels efectes nocius que el mateix turisme té sobre el canvi climàtic. «L'activitat turística emet molts gasos d'efecte hivernacle, sobretot pel transport aeri», explica. Per lluitar-hi, té la seva recepta: «Cal intentar reduir l'estacionalitat, l'impacte del transport i el consum de recursos, a més de protegir millor l'entorn.» El professor, de fet, creu que, ben portat, el turisme fins i tot «es pot usar com a eina per al desenvolupament sostenible».

Bruselas pide 8.000 millones al año contra el cambio climático

R.R. Lavín / Agencias. Bruselas

La Comisión Europea (CE) pidió ayer a los Estados miembros y a la empresa que aumenten en 50.000 millones de euros la inversión en energías verdes durante la próxima década, lo que supone aportar 8.000 millones al año. Sin este empuje presupuestario, alertó Bruselas, la UE no podrá cumplir los objetivos que se ha marcado para luchar contra el cambio climático y perderá su liderazgo en estas tecnologías en beneficio de Estados Unidos o China.

La UE se ha comprometido a reducir un 20% sus emisiones de efecto invernadero en 2020 en relación con los niveles de 1990 y está dispuesta a llegar hasta un 30% si se logra un acuerdo en la cumbre que se celebrará en Copenhague en diciembre. Sin embargo, los Estados miembros todavía son dependientes en un 80% de los combustibles fósiles, los más contaminantes, para generar su energía.

El Ejecutivo comunitario propuso un incremento del gasto en energías verdes desde los 3.000 millones al año que se invierten en la actualidad hasta los 8.000 millones anuales durante los próximos 10 años, hasta llegar a los 50.000 millones.

Este aumento de la inversión permitirá, además, crear nuevos puestos de trabajo, según Bruselas. De acuerdo con un reciente estudio de la Comisión, el objetivo que se ha marcado la UE de lograr el 20% de la energía de fuentes renovables en 2020 permitirá crear 600.000 empleos adicionales en la UE. El sector de las renovables empleará a 2,8 millones de personas en 2020, según este estudio.

Copenhague

“Es urgente intensificar las inversiones si Europa desea hacer menos costoso el camino hacia el cumplimiento del acuerdo de Copenhague y hacia objetivos posteriores”, dijo el comisario de Ciencia e Investigación, Janez Potocnik. El dinero adicional debe salir, según Bruselas, de una asociación entre el sector público y el privado. La industria tiene que “aceptar el desafío” y aprovechar la “enorme oportunidad” que suponen las tecnologías verdes. Pero la CE dice que “un incremento a corto plazo de la financiación pública” permitirá que la reducción de emisiones “resulte mucho más barata”.